

הוריות ז

עניין: כהן משיח בהעלם דבר

עם שגגת מעשה

זוהר ויקרא ח"ג דף כג ע"א

אשר נשיא יחטא ועשה אחת וגו' בשגגה ואשם. תני רבי יוחנן מ"ש בכל אחר דכתיב זהו ואשם כד"ל אשם הכהן המשיח יחטא. ואשם כל עדת ישראל ישגו והכא אשר נשיא יחטא ולא כתיב ואשם נשיא יחטא *מאי קא מיירי. אלא אלן כהנא לא משתכחי הכי בחטאה דהא כהן נטיר גרמיה תדירא בגין [א] דמטולא דמאריה עליה בכל יומא ומטולא דישראל כללו ומטולא דכל חד וחד וע"ד תוואה איזו כד יחטא ובג"כ ואשם כתיב. וכן ואשם כל עדת ישראל ישגו תוואה הוא דכלהו יסתכחו בחובא חד דלי אלן יחטאון אלן לא יחטאון ובגין כך ואשם כתיב. אבל הכא אשר נשיא יחטא ודאי בגין דלביה גס ביה ועמא אולין אבשריה ואחמטון תחומיו. וע"ד אשר נשיא יחטא. כגון דעבר על מלות לא תעשה והוא עביר חד ממייזו וע"ד לא כתיב ביה ואשם דהא מלוי לא בספקא הו. ר' יהודה פתח (שמות

אור החיים ויקרא ד, ג

וּבַתּוֹרַת פְּהִינִים [יד] דְּרָשׁוּ כִּי לְאַשְׁמַת הָעָם יִכּוֹן הַפֶּתוּב לְהִרְאוֹת מִן הַחֲטָא אֲשֶׁר יִתְחַיֵּב עָלָיו קִרְפָּן^ע, שֶׁהוּא הָעֵלֶם דְּבַר עִם שְׂגָגַת מַעֲשֵׂה^{עא}, כְּאִמּוֹר בְּאַשְׁמַת הָעָם (פסוק יג) 'וְנִעְלַם דְּבַר' וגו'^{עב}. וְאִם הִכְהֵן הַמְּשִׁיחַ שְׂגָג בְּשְׂגָגַת מַעֲשֵׂה לְבַד^{עג}, הַדְּבַר תְּלִי אִם יִתְחַיֵּב לְהִבְיָא קִרְפָּן הִדְיוּט אוֹ לֹא^{עד}, [טז] וְדָרְשׁוּ ז"ל (הוריות יא.) בְּפִסּוּק 'מַעַם הָאָרֶץ' (פסוק כז) לְהוֹצִיא כֹהֵן מְשִׁיחַ^{עה}, כִּי פִטוֹר לְגִמְרִי^{עו}. וְאִם הִכְהֵן הַמְּשִׁיחַ אֵינּוּ חֲכָם מִפְּלֵא^{עז}, הֲרִי זֶה פִטוֹר מִכָּל מִין קִרְפָּן בֵּין בְּהָעֵלֶם דְּבַר וּשְׂגָגַת מַעֲשֵׂה בֵּין בְּשְׂגָגַת מַעֲשֵׂה לְבַד (שם ז.)^{עח}. וְצָרִיף לְתַת טַעַם לְדְבַר זֶה^{עט}:
וְאוֹלֵי כִּי הָעוֹשֶׂה בְּהָעֵלֶם דְּבַר [טז] וְהוּא חֲכָם מִפְּלֵא, שְׂגָגָה זֹו עוֹשֶׂה רָשָׁם גְּדוֹל בְּנִשְׁמָתוֹ וּמִרְחִיק נַפְשׁוֹ מִשְׁרָשָׁה, וְלֹא יוֹעִיל זְכוּתָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל שֶׁהוּא מְכַפֵּר בַּעֲדָן לְמַנַּע מִמֶּנּוּ הַפָּגַם. מַה שָּׂאִין כֵּן כָּל שְׂשֻׁגָּה בְּמַעֲשֵׂה לְבַד, אוֹ בְּהָעֵלֶם דְּבַר וְאֵינּוּ חֲכָם מִפְּלֵא, חֲטָא זֶה לֹא יַפְעֵל פָּגַם בְּבַחֲיִנַת נַפְשׁ כֹּהֵן מְשִׁיחַ לְרַחֲקָה מִשְׁרָשָׁה [יז] כְּדִי שִׁיִּצְטָרֵף לְקִרְפָּן לְקִרְבָּה^ע, כִּי בְּאַמְצָעוֹת זְכוּת הָרַבִּים הֵן אֵל כְּפִיר לֹא יִמָּאס^{עפ}. גַּם לֹא יִסְפִּיק זֶה לְסִימָן כִּי הָעָם אֲשָׁמִים מִמֶּה שֶּׁבָּא לִיד הַמְּשִׁיחַ שׁוֹגֵג זֶה, מִהַטֵּעַם עֲצָמוֹ שֶׁפָּתְכוּ^{עפ}:

רבי צדוק הכהן

קדושת שבת מאמר ז' [נג]

נזופין לא נתייחד הדבור. ומקדושת פרטי נפשות הדור נמשך קדושה לנפשות הכוללות, שהם בכלל שלוש מדריגות נגד מחשבה דבור ומעשה. נביא שהוא מלשון נבי שפתים, הוא קדושת הדבור. ומלך הוא מצד קדושת המעשה של כל ישראל, וגם בו נאמר מקרב אחיך תקים וגו', כי מכח קדושה שבהם נבחר הוא, והם המקימים אותו, ואמרו ז"ל (הוריות יג, א) כל ישראל ראויים למלכות, כי קדושת המעשה יש בכל ישראל, וגם פושעי ישראל מלאים מצות כרמון. ומצד בחירתם נעשה זה מלך, להיות נכלל בו קדושת כולם, ועל כן יש לכולם חלק בו, וכמו שאמרו השבטים לשבט יהודה עשר ידות לי במלך וגם בדוד, ובימי ירבעם כשמרדו במלכות בית דוד אמרו אין לנו חלק בדוד. וכהן הוא מצד קדושת המחשבה, שבוה תלוי עיקר עבודת הקרבנות, וכל ישראל קדושים, דישראל עלו במחשבה בקדושת המחשבה, שזהו עיקר הקדושה להיות המחשבה דבוקה בה' יתברך, כי קדוש אני ה'. ואהרן נבדל להקדישו קודש קדשים. שהוא הקודש הנכלל מכל הקדשים.